

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

CMUS Profesional Manuel Quiroga
Avenida JUAN CARLOS I 4 Pontevedra
CP 36004 Pontevedra
Tfno. 886151545, Fax 886151552
cmus.pontevedra@edu.xunta.es

**Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA**

MD85PRO01

Programación

MÚSICA DE CÁMARA - CANTO

Modelo. Programación. MD85PRO01. 01/09/2017. 1

UNIÓN EUROPEA

Fondo Social Europeo
O FSE inviste no teu futuro

Índice

1.	Introdución	3
2.	Metodoloxía.....	5
3.	Atención á diversidade	6
4.	Temas transversais.....	6
	4.1 Educación en valores	6
	4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s)	8
5.	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	8
6.	Secuenciación do curso	8
	6.1 Curso I:.....	9
	6.2 Curso II:.....	16
	6.3 Curso III:.....	24
	6.4 Curso IV:.....	31
7.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	37
8.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	39
9.	ANEXOS.....	40
	Táboa de Ponderación	40

1. Introducción

A práctica da música de cámara durante o período de estudos correspondente ao grao medio de ensino responde a un conxunto de necesidades educativas do alumnado de música que dificilmente poden ser atendidas se non é a través desta disciplina.

A actividade camerística supón o vehículo fundamental para integrar e pór en práctica unha serie de aspectos técnicos e musicais cuxo aprendizaxe a través dos estudos instrumentais (inclúase a voz sempre que fagamos referencia a este termo) e teóricos, precisa unha síntese ulterior a través da práctica interpretativa.

A práctica da música de cámara cumpre unha función decisiva no desenvolvemento do oído musical en todos os seus aspectos. O repertorio camerístico constitúe o medio idóneo para que o alumno desenvolva o sentido da afinación, que ás veces se resiste a ser ensinado ou transmitido exclusivamente por métodos racionais e que require unha longa praxe musical, preferiblemente en conxunto.

Así mesmo, o exercicio da música de cámara estimula a capacidade, imprescindible para todo músico, para escoitar aos outros instrumentos mentres se toca o propio e para desenvolver o sentido de "sonoridade do conxunto".

A interacción entre diversos intérpretes contribúe igualmente ao desenvolvemento da sensibilidade en materia de dinámica, fraseo, ritmo e vibrato:

- En canto á dinámica, por esixir unha sensibilización con respecto á audición de planos sonoros e á percepción do papel desempeñado, en función da textura musical, por cada un dos intérpretes (de solista, acompañante, contrapuntística, harmónica, etc.),
- En canto ao fraseo porque desenvolve o sentido do diálogo e a mimesis musical;
- En canto ao ritmo, porque a música de conxunto esixe por si mesma unha precisión e compenetración rítmica que faga posible a simultaneidade e o axuste entre os diversos instrumentos, á vez que propicia o desenvolvemento da xestualidade e da comunicación entre os instrumentistas (entradas, definición do tempo, rubato e outras modificacións do tempo, cortes finais, respiracións, etc.);
- En canto ao vibrato, no sentido de que a práctica camerística obriga a homoxeneizar e simultanear o período, velocidade e amplitude producido por cada compoñente do grupo ao emitilo.

A música de cámara obriga aos músicos que a practican a desenvolver determinados hábitos de autodisciplina e método extremadamente beneficiosos, tales como a homoxeneización da articulación, a planificación dos golpes de arco nos instrumentos de corda ou das respiracións nos de vento, canto, etc., á vez que permite o contraste do instrumento propio con outros de diferente natureza.

Dende un punto de vista artístico, a práctica camerística é imprescindible para a maduración musical no terreo da expresividade e a emotividade, posto que supón un medio para que a capacidade afectiva do futuro músico aflore na súa interpretación, feito que debe ser propiciado canto antes.

Á súa vez, o intercambio de ideas e a confrontación entre diversos puntos de vista interpretativos resulta non só sumamente educativa, senón tamén estimulante para un intérprete en período de formación, xa que colabora no desenvolvemento da capacidade analítica e fomenta o que a interpretación responda a unha idea musical e transcenda o nivel de mera lectura.

Así mesmo, a práctica e o coñecemento do repertorio de cámara supoñen un paso decisivo no coñecemento da literatura musical e a súa evolución estilística a través dos diferentes períodos da historia da música.

En sumo, o cultivo da música de cámara resulta absolutamente complementario na formación interpretativa, pois permite pór en práctica os coñecementos adquiridos noutras disciplinas en condicións ideais de espontaneidade e distensión.

2. Metodoloxía

Técnicas e procedementos

- a) O ensino da música de cámara é individualizada.
- b) O traballo na clase é case exclusivamente para o grupo. Realízanse indicacións ou correccións individuais tanto no caso da interpretación solística como en números de conxunto vocal (dúos, tríos, etc)
- c) Procúrase un achegamento estreito, persoal e directo entre o profesor e o alumno.

d) A grandes liñas, as etapas que segue unha obra materia do curso para un grupo determinado son:

- Presentación da obra e descrición dos seus partes, o seu autor, o seu estilo e as súas posibles dificultades.
- A obra propónse como material de traballo e fíxase un lapso de tempo non moi longo para o seu estudo.
- Eventualmente pode tentarse unha lectura a primeira vista, o cal polas súas dificultades non é moi común.
- Posteriormente, noutra sesión de clase, celébrase unha audición das obras estudadas. Entón pódense tomar dúas vías: interpretación completa; comentario ou correccións; nova interpretación.

e) interpretación dun fragmento; interrupción e correccións; interpretación dun fragmento distinto.

- En cada sesión téntase comprobar que se seguiron as correccións da sesión anterior.

O proceso continúa ata que se van acadando os obxectivos.

3. Atención á diversidade

No caso de contar con alumnos con necesidades especiais, unha vez identificadas estas, procederáse á consulta dun especialista na materia que asesore ao departamento para a atención particular do caso.

4. Temas transversais

1.1 Educación en valores

Os temas transversais son temáticas que deben tratarse no sistema educativo e en todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe, pero que non conforman unha materia de estudio concreta, e ó mesmo tempo deben ser tratados en todas as materias do

currículo. Constarán como temas transversais relacionados coa educación en valores os seguintes:

“Educación moral e cívica”

Promoveranse actitudes de tolerancia e respecto tanto coa realización de exercicios en grupo como individuais.

“Educación para a paz”.

Animarase a unha convivencia harmónica vendo as repercusións positivas do coñecemento das diferentes linguas.

“Educación para a saúde e a calidade de vida”.

A través dos aspectos positivos do coñecemento de linguas extranxeiras.

“Educación para a igualdade de oportunidades entre os sexos”.

Inculcando valores de igualdade, e levando a cabo actuacións que non creen ningún tipo de diferenza entre sexos.

1.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s)

A constante presenza das TIC´s no mundo actual, fai importante tamén a presenza das mesmas na aula. Así, aproveitaremos os recursos dispoñibles para explorar e dar a coñecer ó alumnado as posibilidades que nos proporcionan os distintos medios tecnolóxicos dispoñibles no centro (Internet, gravación, edición de son, edición de partituras, acceso a partituras de dominio público...)

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Están absolutamente ligadas ás da asignatura de Canto xa que ambas dúas se complementan na especialidade.

6. Secuenciación do curso

1.3 Curso: Música de Cámara I

1.3.1 Obxectivos

1.3.2 Conseguir que o principio do respecto á partitura considérese como o principal medio para a recreación fiel da obra.

1.3.3 Procura da afinación perfecta.

1.3.4 Dominar a técnica das entradas, pausas, calderóns, retardandos, compases de agarda.

1.3.5 Establecer contacto co pianista acompañante ou outras formacións instrumentais.

1.3.6 Contidos

1.3.7 Entradas: técnica básica. Xestos anacrúsicos, etc.

1.3.8 Repertorio básico de cámara nos diferentes períodos musicais e estilos: canción de concerto, lied, oratorio, ópera, zarzuela...

1.3.9 Principios do equilibrio sonoro e audición polifónica.

1.3.10 A ordenación dos matices: controlar a unidade e a variedade.

1.3.11 Repertorio correspondente ao curso.

1.3.12 **Avaliación**

Criterios de avaliación

a. TRABALLO PERSOAL: PONDERACIÓN 60%

Interpretar obras de distintas épocas e estilos dentro da agrupación correspondente.

Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de unificación do criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo e o equilibrio sonoro entre as partes.

b. ACTITUDE. PONDERACIÓN 20%

Estudar na casa as obras correspondentes ao repertorio programado.

Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten do seu papel dentro do mimo e o respecto pola interpretación musical. Farase seguimento a través do seguimento semanal de aula.

c. AUDICIÓNS – GRAO DE CONSECUCIÓN DO REPERTORIO: PONDERACIÓN 20%

Interpretación pública de obras de estilos e épocas diversas.

Este criterio constata a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e ao estilo da música interpretada.

Mínimos esixibles

A interpretación do repertorio correspondente ao curso segundo os criterios expostos nos apartados de 'Obxectivos e Contidos', tendo en conta que os alumnos presentarán un repertorio correspondente ao seu nivel de execución.

A participación nas audicións públicas que se leven a cabo durante o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Procedementos:

- Observación individual do aprendizaxe mostrado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.
- Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Ferramentas:

- Diario de aula.
- Boletín de cualificacións.

Criterios de cualificación

Ao longo do curso realizarase unha avaliación continua a través da montaxe das obras de repertorio e as montaxes das audicións e concertos do departamento.

- ✓ A avaliación é continua
- ✓ Os alumnos han de interpretar un programa formado por obras do nivel de dificultade correspondente ao seu curso.

O profesor cualifica con nota numérica, onde o aprobado é 5.

Calibración

Realizarase, ao menos, una proba anual de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente.

Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Quedaré a criterio do profesor a través do seguimento diario do alumno, valorando os avances en cada un dos obxectivos e contidos do curso e a correcta integración por parte do alumno deses aspectos.

1.3.13 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Aqueles alumnos que teñan perdido a avaliación continua deberán:

- Presentar un programa completo cos requisitos do curso correspondente e que veñen recollidos na programación do departamento.
- Para os números de conxunto o alumno deberá responsabilizarse dos seus partenaíres e respecto ao pianista acompañante só disporá do pianista do conservatorio no caso de que cumpra os requisitos mínimos establecidos polo departamento de pianista acompañante, a saber:
 1. As obras a traballar en cada trimestre entregaranse nas primeiras tres semanas do trimestre. (Evitaranse cambios nas programacións fixadas).
 2. Os ensaios co pianista concertaranse, como mínimo, cunha semana de antelación.
 3. O número mínimo de ensaios será de 3 para 5º e 6º de G. P. e de 2 para o resto de cursos.

O alumno estará obrigado para aprobar o curso a participar polo menos nunha das audicións públicas que organiza o departamento. No caso de ser un alumno de 6º estará obrigado a realizar unha audición pública dun mínimo de ½ hora que organizará o departamento.

Probas extraordinarias de setembro

O alumno deberá presentar o programa do curso correspondente e obrigatoriamente deberá vir acompañado do seu propio pianista acompañante e partenaires no caso de facer algún número de conxunto.

1.3.14 Recursos didácticos

- ✓ Os autores, formas e configuracións instrumentais do repertorio indicáronse nos apartados correspondentes a cada un dos cursos. Devanditas indicacións son orientativas, na práctica aparece o problema da falta de dispoñibilidade de material, que se liquida en parte mediante a utilización das obras propostas polos propios alumnos.

O profesor de canto asesorará do repertorio máis aconsellable a cada tipo de voz, dentro dos diferentes estilos e épocas.

Os materiais que se utilizan na aula son os seguintes:

- ✓ Un piano de cola, para as agrupacións con piano.
- ✓ Un atril para cada un dos cantantes.
- ✓ Metrónomo para fixar o tempo.
- ✓ Partituras de cada obra.

Actividades propostas

- ✓ Saída a concertos, recitais, audicións de música vocal solística.
- ✓ Organización no centro de cursos de interpretación vocal nos diferentes estilos e épocas (interpretación da música barroca, interpretación da música española, interpretación do lied romántico, etc)
- ✓ Intercambio de audicións de canto con outros centros.
- ✓ Dous ou tres audicións mínimas colectivas con público por curso, recomendadas para todos os alumnos.
- ✓ Interpretación das obras do programa do curso en cada unha delas.
- ✓ Sesións de audición de gravacións das obras do programa, por diversos intérpretes.
- ✓ Comparación crítica das diferentes versións.
- ✓ Actividades académicas conxuntas, complementarias e extraescolares.
- ✓ Os alumnos de música de cámara que o desexen poderán colaborar coas aulas de especialidades instrumentais na realización dos exames, audicións, etc.
- ✓ Durante os primeiros días do curso poderase confeccionar unha lista dos voluntarios para que os profesores de instrumento dispoñan dela á hora de facer a programación do curso.

1.4 Curso: Música de Cámara II

1.4.1 Obxectivos

- a) Adquirir un hábito de estudo individual e en equipo, da forma idónea para preparar obras para conxunto con diferentes voces e piano.
- b) Asentar os principios esbozados no primeiro curso de autocrítica do grupo, discusión dos distintos criterios musicais dos compoñentes do conxunto, e decisión para atopar solucións prácticas aos problemas expostos polas obras.
- c) Na liña do curso anterior, atopar os tempos idóneos e o matiz máis adecuado a cada período, baixo o criterio do respecto á partitura.
- d) Profundar no coñecemento doutros instrumentos distintos ao propio: peculiaridades de afinación, extensión do rexistro, capacidade tímbrica e expresiva (en relación a instrumentos de música antiga).
- e) Aprender a colaborar na procura dunha perfecta afinación.

Ampliar o coñecemento de obras de cámara de diversos estilos: Barroco, Clásico, Romántico, Moderno e Contemporáneo, e dos seus autores máis destacados.

1.4.2 Contidos

- a) Perfeccionamento da práctica do fraseo en conxunto. Igualación dos ataques entre as distintas voces e entre voces e instrumentos acompañantes.
 - b) Diálogo, preguntas e respostas fronte a oposición melodía- acompañamento.
 - c) Peculiaridades de afinación dos instrumentos distintos ao propio: as súas posibilidades e os seus límites.
 - d) Flexibilidade e unificación de criterios musicais.
 - e) Procura dos puntos culminantes da frase, período, pasaxe, fragmento, sección e movemento.
 - f) Repertorio correspondente ao curso.
-

1.4.3 Avaliación

Criterios de avaliación

a. TRABALLO PERSOAL: PONDERACIÓN 60%

Interpretar obras de distintas épocas e estilos dentro da agrupación correspondente.

Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de unificación do criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo e o equilibrio sonoro entre as partes.

b. ACTITUDE. PONDERACIÓN 20%

Estudar na casa as obras correspondentes ao repertorio programado.

Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten do seu papel dentro do mimo e o respecto pola interpretación musical. Farase seguimento a través do seguimento semanal de aula.

c. AUDICIÓNS – GRAO DE CONSECUCIÓN DO REPERTORIO: PONDERACIÓN 20%

Interpretación pública de obras de estilos e épocas diversas.

Este criterio constata a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e ao estilo da música interpretada.

Mínimos esixibles

A interpretación do repertorio correspondente ao curso segundo os criterios expostos nos apartados de 'Obxectivos e Contidos', tendo en conta que os alumnos presentarán un repertorio correspondente ao seu nivel de execución.

A participación nas audicións públicas que se leven a cabo durante o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Procedementos:

- Observación individual do aprendizaxe mostrado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.
- Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Ferramentas:

- Diario de aula.

Boletín de cualificacións.

Criterios de cualificación

Ao longo do curso realizarase unha avaliación continua a través da montaxe das obras de repertorio e as montaxes das audicións e concertos do departamento.

- ✓ A avaliación é continua
- ✓ Os alumnos han de interpretar un programa formado por obras do nivel de dificultade correspondente ao seu curso.

O profesor cualifica con nota numérica, onde o aprobado é 5.

Calibración

Realizarase, ao menos, una proba anual de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente.

Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

[Criterios para a concesión de ampliación de matrícula](#)

Quedarà a criterio do profesor a través do seguimento diario do alumno, valorando os avances en cada un dos obxectivos e contidos do curso e a correcta integración por parte do alumno deses aspectos.

1.4.4 Medidas de recuperación

[Procedementos de recuperación ordinarios](#)

Aqueles alumnos que teñan perdido a avaliación continua deberán:

- Presentar un programa completo cos requisitos do curso correspondente e que veñen recollidos na programación do departamento.

- Para os números de conxunto o alumno deberá responsabilizarse dos seus partena- naires e respecto ao pianista acompañante só disporá do pianista do conservatorio no caso de que cumpra os requisitos mínimos establecidos polo departamento de pianista acompañante, a saber:

As obras a traballar en cada trimestre entregaranse nas primeiras tres semanas do trimestre. (Evitaranse cambios nas programacións fixadas).

Os ensaios co pianista concertaranse, como mínimo, cunha semana de antelación.

O número mínimo de ensaios será de 3 para 5º e 6º de G. P. e de 2 para o resto de cursos.

O alumno estará obrigado para aprobar o curso a participar polo menos nunha das audicións públicas que organiza o departamento. No caso de ser un alumno de 6º estará obrigado a realizar unha audición pública dun mínimo de ½ hora que organizará o departamento.

Probas extraordinarias de setembro

O alumno deberá presentar o programa do curso correspondente e obrigatoriamente deberá vir acompañado do seu propio pianista acompañante e partena- naires no caso de facer algún número de conxunto.

1.4.5 Recursos didácticos

- ✓ Os autores, formas e configuracións instrumentais do repertorio indicáronse nos apartados correspondentes a cada un dos cursos. Devanditas indicacións son orientativas, na práctica aparece o problema da falta de dispoñibilidade de material, que se liquida en parte mediante a utilización das obras propostas polos propios alumnos.

O profesor de canto asesorará do repertorio máis aconsellable a cada tipo de voz, dentro dos diferentes estilos e épocas.

Os materiais que se utilizan na aula son os seguintes:

- ✓ Un piano de cola, para as agrupacións con piano.
- ✓ Un atril para cada un dos cantantes.
- ✓ Metrónomo para fixar o tempo.
- ✓ Partituras de cada obra.

Actividades propostas

- ✓ Saída a concertos, recitais, audicións de música vocal solística.
- ✓ Organización no centro de cursos de interpretación vocal nos diferentes estilos e épocas (interpretación da música barroca, interpretación da música española, interpretación do lied romántico, etc)
- ✓ Intercambio de audicións de canto con outros centros.

- ✓ Dous ou tres audicións mínimas colectivas con público por curso, recomendadas para todos os alumnos.
- ✓ Interpretación das obras do programa do curso en cada unha delas.
- ✓ Sesións de audición de gravacións das obras do programa, por diversos intérpretes.
- ✓ Comparación crítica das diferentes versións.
- ✓ Actividades académicas conxuntas, complementarias e extraescolares.
- ✓ Os alumnos de música de cámara que o desexen poderán colaborar coas aulas de especialidades instrumentais na realización dos exames, audicións, etc.
- ✓ Durante os primeiros días do curso poderase confeccionar unha lista dos voluntarios para que os profesores de instrumento dispoñan dela á hora de facer a programación do curso.

1.5 Curso: Música de Cámara III

1.5.1 Obxectivos

- a) Adquirir soltura na configuración do propio programa: elección das obras máis adecuadas de acordo cos obxectivos programados.
 - b) Perfeccionar o control do matiz propio e do conxunto.
 - c) Utilizar o concepto global da obra: estruturas dentro da obra.
 - d) Conseguir un equilibrio tímbrico entre o compoñentes dunha agrupación homoxénea.
-

1.5.2 Contidos

- a) A expresión romántica: valoración fronte á expresión neoclásica.
 - b) A flexibilidade na medida: o seu aproveitamento e os seus perigos.
 - c) O equilibrio sonoro no romanticismo temperán.
 - d) Repertorio correspondente ao curso.
-

1.5.3 **Avaliación**

Criterios de avaliación

a. TRABALLO PERSOAL: PONDERACIÓN 60%

Interpretar obras de distintas épocas e estilos dentro da agrupación correspondente.

Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de unificación do criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo e o equilibrio sonoro entre as partes.

b. ACTITUDE. PONDERACIÓN 20%

Estudar na casa as obras correspondentes ao repertorio programado.

Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten do seu papel dentro do mimo e o respecto pola interpretación musical. Farase seguimento a través do seguimento semanal de aula.

c. AUDICIÓNS – GRAO DE CONSECUCIÓN DO REPERTORIO: PONDERACIÓN 20%

Interpretación pública de obras de estilos e épocas diversas.

Este criterio constata a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e ao estilo da música interpretada.

Mínimos esixibles

A interpretación do repertorio correspondente ao curso segundo os criterios expostos nos apartados de 'Obxectivos e Contidos', tendo en conta que os alumnos presentarán un repertorio correspondente ao seu nivel de execución.

A participación nas audicións públicas que se leven a cabo durante o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Procedementos:

- Observación individual do aprendizaxe mostrado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.
- Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Ferramentas:

- Diario de aula.
- Boletín de cualificacións.

Criterios de cualificación

Ao longo do curso realizarase unha avaliación continua a través da montaxe das obras de repertorio e as montaxes das audicións e concertos do departamento.

- ✓ A avaliación é continua
- ✓ Os alumnos han de interpretar un programa formado por obras do nivel de dificultade correspondente ao seu curso.
- ✓ O profesor cualifica con nota numérica, onde o aprobado é 5.

Calibración

Realizarase, ao menos, una proba anual de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente.

Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Quedarán a criterio do profesor a través do seguimento diario do alumno, valorando os avances en cada un dos obxectivos e contidos do curso e a correcta integración por parte do alumno deses aspectos.

1.5.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Aqueles alumnos que teñan perdido a avaliación continua deberán:

- Presentar un programa completo cos requisitos do curso correspondente e que veñen recollidos na programación do departamento.
- Para os números de conxunto o alumno deberá responsabilizarse dos seus parteiros e respecto ao pianista acompañante só disporá do pianista do conservatorio no caso de que cumpra os requisitos mínimos establecidos polo departamento de pianista acompañante, a saber:

As obras a traballar en cada trimestre entregaranse nas primeiras tres semanas do trimestre. (Evitaranse cambios nas programacións fixadas).

Os ensaios co pianista concertaranse, como mínimo, cunha semana de antelación.

O número mínimo de ensaios será de 3 para 5° e 6° de G. P. e de 2 para o resto de cursos.

O alumno estará obrigado para aprobar o curso a participar polo menos nunha das audicións públicas que organiza o departamento. No caso de ser un alumno de 6º estará obrigado a realizar unha audición pública dun mínimo de ½ hora que organizará o departamento.

Probas extraordinarias de setembro

O alumno deberá presentar o programa do curso correspondente e obrigatoriamente deberá vir acompañado do seu propio pianista acompañante e partenaires no caso de facer algún número de conxunto.

1.5.5 Recursos didácticos

- ✓ Os autores, formas e configuracións instrumentais do repertorio indicáronse nos apartados correspondentes a cada un dos cursos. Devanditas indicacións son orientativas, na práctica aparece o problema da falta de dispoñibilidade de material, que se liquida en parte mediante a utilización das obras propostas polos propios alumnos.

O profesor de canto asesorará do repertorio máis aconsellable a cada tipo de voz, dentro dos diferentes estilos e épocas.

Os materiais que se utilizan na aula son os seguintes:

- ✓ Un piano de cola, para as agrupacións con piano.
- ✓ Un atril para cada un dos cantantes.

- ✓ Metrónomo para fixar o tempo.
- ✓ Partituras de cada obra.

Actividades propostas

- ✓ Saída a concertos, recitais, audicións de música vocal solística.
- ✓ Organización no centro de cursos de interpretación vocal nos diferentes estilos e épocas (interpretación da música barroca, interpretación da música española, interpretación do lied romántico, etc)
- ✓ Intercambio de audicións de canto con outros centros.
- ✓ Dous ou tres audicións mínimas colectivas con público por curso, recomendadas para todos os alumnos.
- ✓ Interpretación das obras do programa do curso en cada unha delas.
- ✓ Sesións de audición de gravacións das obras do programa, por diversos intérpretes.
- ✓ Comparación crítica das diferentes versións.
- ✓ Actividades académicas conxuntas, complementarias e extraescolares.
- ✓ Os alumnos de música de cámara que o desexen poderán colaborar coas aulas de especialidades instrumentais na realización dos exames, audicións, etc.
- ✓ Durante os primeiros días do curso poderase confeccionar unha lista dos voluntarios para que os profesores de instrumento dispoñan dela á hora de facer a programación do curso.

1.6 Curso: Música de Cámara IV

1.6.1 Obxectivos

- a) Repaso e dominio de todos os obxectivos dos cursos anteriores, e ademais: Valorar a Música de Cámara como materia integradora dos coñecementos adquiridos noutras disciplinas.
 - b) Dotar ao alumno dos medios de decisión necesarios para liderar un grupo e dirixir os ensaios dunha forma eficaz que leve á montaxe técnica e musical dun programa completo de concerto, desde a elección do repertorio e formación do grupo até a organización do acto en si.
-

1.6.2 Contidos

- a) Concepto global da obra. Estructuras de orde superior ao movemento.
 - b) A expresión do romanticismo pleno: ideas a curto e longo prazo.
 - c) Repertorio correspondente ao curso.
-

1.6.3 Avaliación

Criterios de avaliación

a. TRABALLO PERSOAL: PONDERACIÓN 60%

Interpretar obras de distintas épocas e estilos dentro da agrupación correspondente.

Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de unificación do criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo e o equilibrio sonoro entre as partes.

b. ACTITUDE. PONDERACIÓN 20%

Estudar na casa as obras correspondentes ao repertorio programado.

Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten do seu papel dentro do mimo e o respecto pola interpretación musical. Farase seguimento a través do seguimento semanal de aula.

c. AUDICIÓNS – GRAO DE CONSECUCIÓN DO REPERTORIO: PONDERACIÓN 20%

Interpretación pública de obras de estilos e épocas diversas.

Este criterio constata a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e ao estilo da música interpretada.

Mínimos esixibles

A interpretación do repertorio correspondente ao curso segundo os criterios expostos nos apartados de 'Obxectivos e Contidos'.

A participación nas audicións públicas que se leven a cabo durante o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Procedementos:

- Observación individual do aprendizaxe mostrado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.
- Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Ferramentas:

- Diario de aula.

Boletín de cualificacións.

Criterios de cualificación

Ao longo do curso realizarase unha avaliación continua a través da montaxe das obras de repertorio e as montaxes das audicións e concertos do departamento.

- ✓ A avaliación é continua

- ✓ Os alumnos interpretarán un programa formado por obras do nivel de dificultade correspondente ao seu curso.

(Terase en conta que os alumnos presentarán un repertorio correspondente ao seu nivel de execución)

O profesor cualifica con nota numérica, onde o aprobado é 5.

Calibración

Realizarase, ao menos, una proba anual de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente.

Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

[Criterios para a concesión de ampliación de matrícula](#)

Ao corresponder ao último curso, non cabe a ampliación de matrícula.

1.6.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Aqueles alumnos que teñan perdido a avaliación continua deberán:

- Presentar un programa completo cos requisitos do curso correspondente e que veñen recollidos na programación do departamento.
- Para os números de conxunto o alumno deberá responsabilizarse dos seus partenaires e respecto ao pianista acompañante só disporá do pianista do conservatorio no caso de que cumpra os requisitos mínimos establecidos polo departamento de pianista acompañante, a saber:

As obras a traballar en cada trimestre entregaranse nas primeiras tres semanas do trimestre. (Evitaranse cambios nas programacións fixadas).

Os ensaios co pianista concertaranse, como mínimo, cunha semana de antelación.

O número mínimo de ensaios será de 3 para 5º e 6º de G. P. e de 2 para o resto de cursos.

O alumno estará obrigado para aprobar o curso a participar polo menos nunha das audicións públicas que organiza o departamento. No caso de ser un alumno de 6º estará obrigado a realizar unha audición pública dun mínimo de ½ hora que organizará o departamento.

Probas extraordinarias de setembro

O alumno deberá presentar o programa do curso correspondente e obrigatoriamente deberá vir acompañado do seu propio pianista acompañante e partenaires no caso de facer algún número de conxunto.

1.6.5 Recursos didácticos

- ✓ Os autores, formas e configuracións instrumentais do repertorio indicáronse nos apartados correspondentes a cada un dos cursos. Devanditas indicacións son orientativas, na práctica aparece o problema da falta de dispoñibilidade de material, que se liquida en parte mediante a utilización das obras propostas polos propios alumnos.

O profesor de canto asesorará do repertorio máis aconsellable a cada tipo de voz, dentro dos diferentes estilos e épocas.

Os materiais que se utilizan na aula son os seguintes:

- ✓ Un piano de cola, para as agrupacións con piano.
- ✓ Un atril para cada un dos cantantes.
- ✓ Metrónomo para fixar o tempo.
- ✓ Partituras de cada obra.

Actividades propostas

- ✓ Saída a concertos, recitais, audicións de música vocal solística.
- ✓ Organización no centro de cursos de interpretación vocal nos diferentes estilos e épocas (interpretación da música barroca, interpretación da música española, interpretación do lied romántico, etc)

- ✓ Intercambio de audicións de canto con outros centros.
- ✓ Dous ou tres audicións mínimas colectivas con público por curso, recomendadas para todos os alumnos.
- ✓ Interpretación das obras do programa do curso en cada unha delas.
- ✓ Sesións de audición de gravacións das obras do programa, por diversos intérpretes.
- ✓ Comparación crítica das diferentes versións.
- ✓ Actividades académicas conxuntas, complementarias e extraescolares.
- ✓ Os alumnos de música de cámara que o desexen poderán colaborar coas aulas de especialidades instrumentais na realización dos exames, audicións, etc.

Durante os primeiros días do curso poderase confeccionar unha lista dos voluntarios para que os profesores de instrumento dispoñan dela á hora de facer a programación do curso.

6. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

A información que proporciona a avaliación é útil para ver se alcanzamos os obxectivos propostos, e en función disto, para rectificar e actualizar constantemente as

dificultades que presente o/a alumno/a, tanto no proceso de ensino-aprendizaxe coma na súa programación. A avaliación será:

- Inicial: Permitíranos saber os coñecementos previos do alumno/a sobre o tema para adecuar o desenvolvemento da materia ao seu nivel.
- Continua: Permítenos un control e seguimento do proceso de ensinanza-aprendizaxe posibilitando a súa progresiva e continua adecuación ás dificultades e necesidades que vaian xurdindo respecto á planificación inicial.
- Sumativa ou final: Consiste en comparar os obxectivos iniciais cos resultados finais e permitíranos coñecer se os/as alumnos/as alcanzaron os obxectivos propostos inicialmente.

Asimesmo debemos fomentar que o/a alumno/a participe no proceso de avaliación a través da autoavaliación e a coavaliación para impulsar a autonomía do alumnado, a súa implicación responsable e a elaboración de xuízo e criterio.

Deste xeito previamente realizarase unha avaliación inicial do/da alumno/a para coñecer o nivel de partida dende o cal comeza a súa aprendizaxe. Durante todo o curso farase unha avaliación continua do/da alumno/a mediante a observación sistemática das actividades deseñadas para o seu desenvolvemento na aula. Desta forma, as mesmas tarefas son á vez actividades de avaliación. Por último concluírase cunha avaliación final resultado do traballo do/da alumno/a durante todo o curso, baseándose nos obxectivos conseguidos.

7. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

Farase un seguimento e avaliación continua da programación a través do diario de aula, así como un seguimento máis xeral da mesma nunha reunión mensual do departamento de canto.

Valoraranse e poñeranse en común as dificultades atopadas así como a adecuación da programación ó nivel do alumnado, tomando constancia para unha posible corrección posterior.

Todos aqueles aspectos que sexan destacables tanto para a mellora das programacións como para a mellora xeral do funcionamento do Departamento serán reflectidos na Memoria Final de Curso do Departamento.

8. ANEXOS

Táboa de cotexo homoxeneizado para probas e audicións trimestrais.

Texto: <ul style="list-style-type: none">- Dificultde da obra- Fidelidade á partitura- Memoria	10%	
Ritmo: <ul style="list-style-type: none">- Precisión- Exactitude rítmica- Tempo	20%	
Musicalidade: <ul style="list-style-type: none">- Estilo- Expresión- Fraseo- Carácter- Posta en escea	30%	
Técnica: <ul style="list-style-type: none">- Articulación- Son- Afinación- Respiración- Posición	40%	
Resultado final do cotexo		

1.7

